

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 361/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Mudrákom, Hurbanovo námestie 1, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/62/2024 z 29. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/62/2024 z 29. januára 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/62/2024 z 29. januára 2025 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie a rozhodnutie.
3. Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov konania **949,17 eur**, ktorú **je** Najvyšší súd Slovenskej republiky **povinný** zaplatiť jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a napadnuté rozhodnutie

1. Ústavnému súdu bola 5. mája 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si uplatňuje aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v konaní vedenom Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 22C/47/2021 o zaplatenie sumy 4 800 eur s príslušenstvom z titulu zľavy z kúpnej ceny (zodpovednosť za vady), v ktorom okresný súd rozsudkom č. k. 22C/47/2021-494 z 24. mája 2022 sťažovateľovi priznal nárok na zľavu v sume 2 400 eur s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

3. Sťažovateľ podal odvolanie proti tomuto rozsudku, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 24Co/124/2022 z 31. októbra 2023 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a priznal sťažovateľovi nárok v sume 3 800 eur s príslušenstvom, ako aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 58,34 %.

4. Sťažovateľ podal dovolanie proti meritórnemu výroku aj proti výroku o trovách podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 1Cdo/62/2024 z 29. januára 2025 dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné s odôvodnením, že sťažovateľ nevymedzil konkrétne, v čom spočívala vada v zmysle § 420 písm. f) CSP. Najvyšší súd ďalej uviedol, že sťažovateľ zrejme nepovažoval právne posúdenie veci odvolacím súdom za správne, ale svoje dovolanie odôvodnil § 420 písm. f) CSP, a nie § 421 CSP. Sťažovateľ vo svojom dovolaní neodôvodnil ani jeden z možných dovolacích dôvodov, pre ktoré je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP. Dovolací súd preto konštatoval, že nezistil existenciu vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorú namietal sťažovateľ. Najvyšší súd poukázal aj na to, že sťažovateľ nenamietal ani rozpory vo vykonanom dokazovaní, keď v dovolaní výslovne uviedol, že skutkový a právny stav považoval za natoľko ustálený, že v zmysle § 449 ods. 3 CSP môže dovolací súd vo veci aj sám rozhodnúť. Vo vzťahu k dovolaniu proti výroku o trovách najvyšší súd neuviedol nič.

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta arbitrárne posúdenie prípustnosti dovolania v rozpore s obsahom svojho práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ tvrdí, že záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP neposkytol sťažovateľovi konkrétne dôvody reagujúce na jeho argumentáciu. Sťažovateľ považuje ním vymedzené vady rozsudku krajského súdu za podstatné, ktoré splňali kritéria podľa § 420 písm. f) CSP. Sťažovateľ priamo uviedol, v čom spočívali tieto vady. Z napadnutého uznesenia sa vôbec nedá zistiť, prečo najvyšší súd jednotlivé dôvody nepovažoval za konkrétne vymedzenie vád podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Sťažovateľ uviedol, že vo svojom dovolaní proti meritórnemu výroku namietal, že záver krajského súdu v otázke reprodukčnej hodnoty kobyly je nezmyselný, rozporný s dokazovaním a rozporný aj s iným záverom odvolacieho súdu. V tejto súvislosti poukázal na tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, teda že sa nedokazuje tvrdenie o neexistencii, a preto ak sa tvrdí existencia reprodukčnej hodnoty kobyly, toto tvrdenie je v prospech žalovanej a tá by mala toto tvrdenie preukázať. Ak sa takéto tvrdenie nepreukáže, resp. z vykonaného dokazovania sa nedá ustáliť, či toto tvrdenie je alebo nie je pravdivé, táto neistota by mala zaťažovať žalovanú. Tvrdenie sťažovateľa o tom, že kobyly nemá reprodukčnú schopnosť a hodnotu, je tvrdením negatívnym, ktoré sa nedokazuje, a sťažovateľ v tomto smere preukázal dostatočné množstvo skutočností, ktoré

reprodukčnú schopnosť úspešne spochybňujú. Krajský súd ustálil, že výsledky dokazovania neumožňujú prijať záver o tom, ktoré z protichodných tvrdení sporových strán o reprodukčnej schopnosti je pravdivé. Odvolací súd sa však s argumentáciou sťažovateľa o negatívnej dôkaznej teórii vôbec nevysporiadal a ani nezdôvodnil, prečo tak neurobil, teda prečo by argumentácia sťažovateľa mala byť nedôvodná. Keďže krajský súd nevedel ustáliť, či kobyľa mala alebo nemala reprodukčnú hodnotu, priznal kobyľe polovičnú reprodukčnú hodnotu. Namiesto toho, aby zistil, koho zaťažuje bremeno dôkazu a v koho neprospech pričítať nepreukázanie skutočnosti, z neistoty v dokazovaní vyvodil polovičnú reprodukčnú hodnotu. Odvolací súd mal dôkaznú situáciu vyhodnotiť v neprospech žalovanej a mal vyhovieť sťažovateľovi. Až po vyriešení tejto otázky odvolací súd mohol pristúpiť k určeniu hodnoty. Odvolací súd nielenže takto vôbec nepostupoval, ale ani nevysvetlil, prečo takto nepostupoval, a neurčil, v koho prospech svedčí uvedené skutkové tvrdenie a na ťarchu ktorej strany je nedokázanie tejto reprodukčnej schopnosti. Na tieto uvedené nedostatky podľa obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľ v dovolaní poukazoval, ale najvyšší súd sa s touto argumentáciou nevysporiadal, dokonca ju ani neuviedol.

8. V dovolaní proti výroku o trovách sťažovateľ podľa svojich tvrdení namietal nepreskúmateľnosť, pretože krajský súd použil neurčitý pojem „iné skutočnosti“ (ktorý bližšie nešpecifikoval) v súvislosti s tým, že výsledok konania nezávisel výlučne od znaleckého dokazovania, ale boli využité aj iné skutočnosti, ktoré dokazovaním vyšli najavo v kombinácii s voľnou úvahou súdu. Najvyšší súd sa touto argumentáciou nezaoberal.

9. Ústavný súd si v súčinnosti s Okresným súdom Trnava zaobstaral rovnopis dovolania sťažovateľa z 26. januára 2024, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ napadnutému rozsudku krajského súdu vyčíta, že určil hodnotu kobyľy na základe svojej voľnej úvahy s odôvodnením, že sa nedalo určiť, či má alebo nemá reprodukčnú hodnotu, pričom ignoroval odvolacie dôvody sťažovateľa o negatívnej dôkaznej teórii s poukazom na názor najvyššieho súdu z rozhodnutia sp. zn. 5Obdo/52/2010. Súd musí najprv určiť, kto z uvedeného tvrdenia vyvodzuje pre seba priaznivejšie následky. V súlade s negatívnou dôkaznou teóriou sa nedokazuje neexistencia javu (negatívne tvrdenie), ale jeho existencia (pozitívne tvrdenie). Zároveň sťažovateľ napadol aj výrok rozsudku o trovách konania, ktorý považoval za nezrozumiteľne odôvodnený. Nie je vôbec jasné, čo mal súd na mysli, keď uviedol, že do procesu právneho posúdenia primeranosti ceny vstúpili „*aj iné skutočnosti, ktoré dokazovaním vyšli najavo v kombinácii s voľnou úvahou súdu*“. Súd nedáva žiadnu odpoveď na to, ktoré „*iné skutočnosti*“ vstúpili do procesu určenia primeranej zľavy z kúpnej ceny.

10. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 361/2025-14 z 11. júna 2025 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

11. Podpredsedníčka najvyššieho súdu listom č. k. KP 3/2025-238 z 24. júna 2025 ústavnému súdu oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci a pripojila vyjadrenie predsedu

senátu k meritu, v ktorom zopakoval, že sťažovateľ nevymedzil, v čom spočíva vada podľa § 420 písm. f) CSP, a zmätočnosťná vada zistená v konaní nebola.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

12. Zúčastnenou osobou v konaní je [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (žalovaná v konaní, pozn.), ktorú ústavný súd listom z 12. júna 2025 upovedomil o podanej ústavnej sťažnosti a poskytol jej priestor na prípadné zaujatie stanoviska. Zúčastnená osoba toto svoje procesné oprávnenie nevyužila.

III.3. Replika sťažovateľa:

13. Sťažovateľovi bolo 10. júla 2025 zaslané stanovisko najvyššieho súdu s možnosťou zaujať k nemu stanovisko v lehote 10 dní. Túto možnosť sťažovateľ nevyužil.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s nepripustením jeho dovolania a námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože neposkytuje odpovede na predloženú dovoláciu argumentáciu sťažovateľa.

16. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda z ústavného hľadiska neudržateľné s priamym dopadom na základné práva v intenzite ústavnej relevancie.

17. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

18. Sťažovateľ vo svojom dovolaní namietal najmä zásadnú vadu pri dokazovaní, teda nesprávne rozloženie dôkazného bremena pre opomenutie „negatívnej dôkaznej teórie“. Zároveň v tejto súvislosti vyčítal aj nedostatok dôvodov. Rovnako odôvodnenie výroku o trovách považoval za nedostatočné pre uvedenie neurčitého pojmu a jeho neobjasnenie.

19. Napadnuté uznesenie neuvádza ani stručne dovoláciu argumentáciu ani v popise skutkového stavu, ani v časti posúdenia veci. Z jeho obsahu sa nedá zistiť, na akú argumentáciu reaguje odmietnutím a z akých dôvodov. Napadnuté uznesenie je zdôvodnené iba všeobecným hodnotením o nezistení vady zmätočnosti a nevymedzení vady podľa § 420 písm. f) CSP bez toho, aby všeobecný súd svoje rozhodnutie o ich aplikácii na daný prípad zdôvodnil aj ústavne konformnými

dôvodmi zodpovedajúcimi špecifikám dotknutého konania a konkrétnym námietkam. Námietka sťažovateľa o arbitrárnosti napadnutého uznesenia vo vzťahu k dôvodom, pre ktoré bola jeho dovolacia argumentácia najvyšším súdom hodnotená ako bezvýznamná, je preto dôvodná a ústavne relevantná.

20. Vychádzajúc z uvedených úvah, dospel ústavný súd k záveru, že v prejednávanej veci došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

21. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

22. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie porušuje základné právo sťažovateľa, ústavný súd ho zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu (bod 2 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude úlohou najvyššieho súdu riadne odôvodniť, prečo konkrétnu uplatnenú dovolaciu argumentáciu nepovažuje za dostatočnú pre pripustenie dovolania.

V.

Trovy konania

23. Úspešný sťažovateľ si uplatnil právo na náhradu trov konania.

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi fakultatívnu náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Takto určená suma predstavuje s daňou z pridanej hodnoty celkom 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

25. Priznanú náhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

26. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu